

ปรีทัศน์วิชาชีพ 01
คุณสมิตร์ โอบายะวาทย์
บริษัท สำนักงาน
สถาปนิกกรุงเทพ จำกัด

สถาปัตยกรรมปรีทัศน์ในส่วนผู้ประกอบการวิชาชีพสถาปัตยกรรมลำดับแรก จะเป็นการนำเสนอข้อมูลความคิดเห็นจากสมาชิกในสาขาวิชาชีพต่างๆ เช่นเดียวกับฉบับที่แล้ว

ในวิชาชีพสถาปัตยกรรมหลัก สถาปนิกท่านนี้และสำนักงานสถาปนิกของท่าน ถือได้ว่ามีผลงานเป็นที่ยอมรับจากลูกค้าทั้งในประเทศและต่างประเทศว่ามีผลงานการออกแบบและวิธีคิดที่น่าสนใจโดยเฉพาะในประเทศไทย

ACT Preview ฉบับนี้เราเริ่มต้นจากคุณสมิตร์ โอบายะวาทย์ กรรมการผู้จัดการ บริษัท สำนักงานสถาปนิกกรุงเทพ จำกัด หรือ OBA

ACT : ความคิดเห็นต่อการเข้ามาปฏิบัติวิชาชีพของสถาปนิกต่างชาติในประเทศไทย

คุณสมิตร์ : การเปิดเสรีทางวิชาชีพสถาปัตยกรรมตนเองเห็นว่าน่าจะเป็นผลดีกับวงการ เพราะนอกจากทำให้สถาปนิกไทยมีโอกาสได้ไปทำงานต่างประเทศมากขึ้นถ้ามีความสามารถทางการตลาด WO สถาปนิกต่างชาติเข้ามาทำงาน ทำให้มีการแข่งขันสูงขึ้น ดังนั้นโดยธรรมชาติสถาปนิกไทยเราก็จะพัฒนาตัวเองขึ้นในหลายๆ ด้าน ไม่ใช่เฉพาะการออกแบบ เพราะต่างชาติมีรูปแบบการทำงานที่ดีและมีมาตรฐาน เช่น ขั้นตอนงานเอกสาร Specification การสนองงาน สัญญาต่างๆ ฯลฯ แล้วถ้าเกิดสถาปนิกนอกทำไม่ดี ก็จะได้กับเราเข้าไปใหญ่ลูกค้าจะได้หันมาใช้คนไทยเยอะขึ้น

ACT : OBA เริ่มทำงานในต่างประเทศเมื่อไหร่

คุณสมิตร์ : เริ่มทำงานในต่างประเทศปี 1997 เป็นงาน Exhibition ที่ฮ่องกง งานโชว์รูมที่ประเทศอังกฤษ และต่อเนื่องมาที่งาน Exhibition ที่ฝรั่งเศสและเยอรมันให้กับเพื่อน หลังจากทำงานต่างประเทศได้ระยะหนึ่ง

ทำให้รู้ว่าไม่ใช่เรื่องง่าย ๆ โดยเฉพาะเรื่องของการใช้ภาษาและมาตรฐานในการเขียนแบบ จึงได้พยายามพัฒนาตัวเองเพิ่มมากขึ้น แล้วก็เริ่มมี Concept Condo ในพม่าและเขมร หลังจากนั้นได้ทำงานออกแบบ Master plan ชุมชนชานเมืองเชียงใหม่ให้กับรัฐบาลท้องถิ่น และเริ่มบริหารงานปรับปรุงแบบ และประสานงานการก่อสร้าง Super Brand Mall ซึ่งเป็นโครงการศูนย์การค้าขนาดใหญ่ พื้นที่ 400,000 ตารางเมตร กลางเมืองเชียงใหม่ ของกลุ่ม C.P. โดยส่งทีมงานไทย 6 คน ไปประจำที่นั่นโดยปรับเปลี่ยนแก้ไขแบบบางส่วนของสถาปนิกชาวอเมริกัน Jerde Partnership Inc. ให้อยู่ในงบประมาณที่สร้างได้

ACT : โพรเจกต์ที่น่าสนใจตอนทำงานต่างประเทศเป็นงานประเภทไหนบ้าง

คุณสมิตร์ : ส่วนใหญ่เป็นงาน Commercial และส่วนใหญ่จะทำแค่ Conceptual ถึง Design Develop โดย Local Architects จะนำไปทำต่อ เช่น โพรเจกต์ศูนย์การค้าในประเทศจีน ทำในส่วนการวาง Planning Architecture ภายในทั้งหมด และสถาปนิกจีนจะนำแบบไปทำตามที่วางไว้ งาน Full Drawing ที่ดำเนินงานในจีนส่วนใหญ่เป็นงาน Housing เนื่องจากผู้ว่าจ้างเป็นบริษัทสิ่งก่อสร้างได้ทำถึง Construction Drawing และตอนนี้มีงานของราชการที่เพิ่งชนะการประกวดแต่ยังไม่ได้เซ็นสัญญา มีงานในรัสเซียที่ Join กับที่ John แห่ง SJA แต่หยุดไปช่วงเดือนที่แล้ว

ACT : ปัญหาในการทำงานในต่างประเทศมีเรื่องใดบ้าง

- Mix-use Development
Siversa, Russia

คุณสมิตร์ : ภาษาเป็นปัญหาหลักเพราะไม่มีใครใช้ภาษาไทยเลย แล้วการสื่อสารที่ไม่ลึกซึ้งจะสร้างปัญหาเสมอ แต่ในการทำงานที่ประเทศจีนในระยะหลังก็ใช้ภาษาอังกฤษในการสื่อสารเพราะลูกค้าเป็นฝรั่ง แต่ตอนนี้แก้ปัญหามี Staff ที่ถนัดภาษาจีนและอังกฤษเป็นตัวแทนอยู่ที่ปักกิ่ง 2 คน

ACT : รูปแบบการทำงานระหว่างบ้านเรากับต่างประเทศมีความแตกต่างกันหรือไม่ยกตัวอย่างจากระบบการเขียนแบบ

คุณสมิตร์ : มีความแตกต่างกันครับ ผมคิดว่ามาตรฐานของเราเขียนแบบหลวมกว่าประเทศอื่น สถาปนิกบ้านเรามักจะนำรายละเอียดหรือ Detail Design ให้ผู้รับเหมาเป็นคนทำ Shop Drawing เป็นส่วนมาก และมักจะใช้แบบรายละเอียดบางอย่างจาก Supplier ไปเลย โดยเฉพาะ Façade Detail ต่างๆ ที่งานเหล่านี้สถาปนิกออกแบบด้วยตัวเอง แต่ข้อจำกัดตรงนี้อาจจะเป็นผลจากขอบเขตงานที่รับผิดชอบที่ตกลงกันไว้หรือกับค่าแบบที่ได้รับด้วยว่ามากหรือน้อย ลูกค้าเมืองนอกบางครั้งเขาก็ไม่ยอมให้เราเขียน Detail มากจะได้คล่องตัวเวลาแก้ไขแบบ

ACT : การทำงานในต่างประเทศต้องมี Local Architect เหมือนกับสถาปนิกต่างชาติเข้ามาทำงานในไทยหรือไม่

คุณสมิตร์ : แน่นนอนครับ ทุกที่ที่ไปต้องมีสถาปนิก Local มาร่วมงานด้วยทั้งหมด เพราะเป็นข้อตกลงในระดับองค์กรระหว่างประเทศ เป็นกฎหมายที่สถาปนิกผู้ที่เซ็นแบบจะต้องขึ้นทะเบียนเป็นสถาปนิกจากประเทศนั้นๆ เพราะงานสถาปัตยกรรมทุกประเทศต้องมีการอนุมัติแบบ อย่างที่ปากีสถานก็ต้องใช้เวลาในการหา Partner และ Local Architect มาร่วมงานด้วยกันพอสมควร แต่ในจีนทางเจ้าของก็จะจัดเตรียมไว้

ACT : สิ่งที่ต้องมีความระมัดระวังเป็นพิเศษในการทำงานต่างประเทศ

คุณสมิตร์ : ผมคิดว่าเราต้องทำความเข้าใจกับแนวทางการทำงานในแต่ละประเทศให้ชัดเจนก่อนอย่างแรก และต้องเต็มใจที่จะแสดงผลงานให้ลูกค้าดู ดังนั้น การไปคุยงานหรือนำเสนองานผมมองว่าเป็นการไปพักผ่อนได้งานหรือไม่ก็ได้หวังมาก ถ้าได้ก็ดี พอเวลาได้งาน จะได้ไม่ตื่นเต้นจนออกนอกหน้า

หลังจากนั้นเมื่อได้งานแล้วก็พยายามทำงานให้ได้ตามที่คาดหวัง แล้วก็คอยแอบดูแบบของพวกฝรั่งบ้างว่าเขา Present งานกันอย่างไร ตรวจสอบมาตรฐานการทำงานต่างประเทศด้วยการเรียนรู้จากเพื่อนและพี่น้องในวงการเพื่อหาข้อมูลให้มั่นใจว่าเราจะทำงานได้ดีกว่า

สิ่งสำคัญต้องเรียนรู้จากข้อผิดพลาดและเรียนรู้ที่จะไม่กลัว การทำงานในต่างประเทศมีหลาย Level บางงานอาจไม่ต้องการ Design ที่หือหาวมากแต่ต้องการการออกแบบให้ได้ประสิทธิภาพสูงสุด ซึ่งสถาปนิกฮ่องกงจะได้รับงานลักษณะนี้มากที่สุด

ACT : ระบบการขออนุญาตก่อสร้างอาคารในต่างประเทศกับประเทศไทยมีความแตกต่างกันหรือไม่

คุณสมิตร์ : ที่เมืองจีนมีความแตกต่างจากบ้านเราเมื่อมีการแก้ไขแบบไม่ว่าจะน้อยหรือมากต้องมีการ Submit แบบใหม่ทั้งหมด และแบบจะต้องตรงกันทั้งหมด ซึ่งรวมถึงงาน Interior ด้วย อาจเป็นแบบ 2 ชุดได้ แต่เมื่อแก้ไขต้องขอ Submit แบบใหม่ทั้งหมดอีกครั้ง ถือเป็นเรื่องดีช่วยป้องกันผู้ลงทุนที่ขาดความตรงไปตรงมา แต่กฎหมายกับข้อจำกัดของเขามองอย่างก็ยึดหยุ่นกว่าเราโดยใช้การพิจารณาของคณะกรรมการเป็นหลัก ยกเว้นเรื่องการหนีไฟซึ่งเข้มงวดมาก ให้อั้ให้มันได้เต็มไปหมดเลย ส่วนงานที่รัสเซียยังไม่ไปถึงขออนุญาต เลยยังไม่ทราบ

ACT : การทำงานต่างประเทศต้องประสานงานกับสาขาวิชาชีพอื่นหรือไม่

คุณสมิตร์ : แน่นอน เราต้องประสานกับสาขาวิชาชีพอื่นๆ ด้วยเพื่อให้งานครบถ้วนสมบูรณ์ แต่มักเป็นการทำงานกับเพื่อนที่คุ้นเคยกันมาก่อน เช่น ชวน G49 ให้เข้ามาช่วยด้าน Signage และ Graphic ของอาคาร แต่ในด้าน Landscape จีนมักจะทำเอง เพราะมีสไตล์ของตัวเองอย่าง Housing ที่สนามกอล์ฟในคุณหมิง เขาใช้ Firm ในสิงคโปร์ซึ่งมีออฟฟิศในจีนงานที่เราได้รับในต่างประเทศส่วนมากเป็นงาน Commercial Project พื้นที่โครงการจะเหลือสำหรับออกแบบภูมิทัศน์เพียงเล็กน้อย แต่งาน Graphic จะมีความชัดเจน จึงมักจะแนะนำและชักชวนเพื่อนไปด้วยกันตลอด งานวิศวกรรมไม่ต้องพูดถึงคนละระบบ คนละ Spec เราทำอะไรไปทางนั้นแก้หมดตอนหลังเลยไม่ค่อยได้พา Engineer ไปด้วย

ACT : วิทยาลัยศึนในการทำงานของ OBA เป็นอย่างไร

คุณสมิตร์ : ตั้งใจไว้ว่าจะทำให้องค์กรพัฒนาในทางที่ดีขึ้นในทุกปี แต่ไม่ใช่ใหญ่ขึ้นนะครับ เราก่อตั้ง OBA มาแล้ว 15 ปี คิดว่าจะบริหารการจัดการ ให้มีความเป็น Professional กว่านี้ ในแง่ของวิทยาลัยศึนในการทำงานต่างประเทศต้องขึ้นอยู่กั้กับจังหวะ และการร่วมมือของ Partner รวมถึงการสร้างมิตรภาพที่ดีกับหมู่เพื่อนร่วมงานต่างชาติไม่เคยทำการตลาดอย่างจริงจัง ก็คงต้องเริ่มแล้ว เพราะถ้าเขามาบ้านเรา เรากั้ต้องไปบ้านเขาให้มากขึ้น

ACT : ฝากถึงสถาปนิกรุ่นใหม่ที่ต้องการทำงานในต่างประเทศ

คุณสมิตร์ : สิ่งแรกต้องมีความชำนาญด้านภาษา เพราะการออกไปตลาดต้องมีความน่าไว้วางใจ น่าเชื่อถือดูได้จากตัวอย่างรุ่นพี่ที่เคยออกไปทำงานต่างประเทศ เช่น คุณประภากร (A49) คุณราเมศร์ (Design 103) คุณสตีร์ตัน (เทวนันท์) ฯลฯ บุคคลเหล่านี้เป็นตัวอย่างที่ดี มีบุคลิกที่ดีมาก ต้องมีความมั่นใจ แต่ความมั่นใจต้องผสมผสานกับความกลัวเล็กน้อย ไม่ควรมั่นใจมากเกินไป ควรรู้ว่าเราสามารถทำอะไรได้ สิ่งสำคัญควรมีความจริงและความซื่อสัตย์ต่อลูกค้า ขอขอบคุณครับ ACT

FACT FILE

บริษัท สำนักงานสถาปนิกกรุงเทพ จำกัด

The Office of Bangkok Architect Co.,Ltd. (O.B.A.)

ผู้บริหาร: สมิตร์ โอบายะวาทย์

(Smith Obayawat)

วรุณ ลิ้มปี่เฉลิม

(Waroon Limpchalerm)

ปีที่ก่อตั้ง: พ.ศ. 2537

จำนวนพนักงาน: 45 คน

ที่อยู่: เลขที่ 9 อาคารวิชัย ชั้น 2

ถนนเพลินจิต แขวงลุมพินี

เขตปทุมวัน กรุงเทพฯ 10330

โทรศัพท์: 0-2251-0990

โทรสาร: 0-2251-8998

Web Site: www.bangkokarchitect.com

a

b

c

d

- a Office Building, Jeddha, Saudi Arabia
- b Housing, Kunming, China
- c Shopping Mall, Aksai, Russia
- d Shopping Mall, Shanghai, China